

N:o 1.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Febr. 1882, kl. 1 e. m.

Konstitutions-Utskottets Memorial, med uppgift å hvilande förslag till ändringar i grundlagarne.

Till grundlagsenlig behandling får Utskottet härmed för Riksdagen anmäla de på grund af § 64 Riksdagsordningen under sist förflutna treårsperiod såsom hvilande antagna förslag till ändringar i rikets grundlagar.

F ö r s l a g

till ändringar i grundlagarne, hänskjutna till grundlagsenlig behandling vid nu pågående riksdag:

Från riksdagen år 1880:

1:o) *Om ändring i § 87 mom. 1 Regeringsformen och § 42 mom. 1 Riksdagsordningen.*

Regeringsformen.

§ 87 mom. 1.

(Nuvarande lydelse:)

Riksdagen eger gemensamt med
Konungen magt att stifta allmän civil-
Bih. till Riksd. Prot. 1882. 3 Saml. 1 Häft.

(Föreslagen lydelse:)

Riksdagen eger gemensamt med
Konungen magt att stifta allmän civil-

och kriminallag och att sådan förut stiftad lag förändra och upphäfva. Ej må Konungen utan Riksdagens samtycke, och icke Riksdagen utan Konungens, någon ny lag göra eller gammal afskaffa. Frågor härom må i Riksdagens Kamrar kunna väckas och skola, sedan Lag-Utskottet deröfver blifvit hört, af Riksdagen afgöras. Beslutar Riksdagen för sin del någon ny lag eller gammal lags upphäfvande eller förändring, aflemnas förslag derom till Konungen, som inhemte Statsrådets och Högsta domstolens tankar deröfver, och, sedan Han Sitt beslut fattat, meddele Riksdagen antingen Sitt samtycke till dess åstundan eller Sina skäl att det vägra. Kan Konungen icke förr, än Riksdagen åtskiljes, fatta och meddela Sitt beslut, vare Han oförhindrad att före nästföljande riksdags öppnande förslaget ordagrant bifalla och allmän kungörelse derom utfärda. Sker det ej, anses förslaget hafva förfallit, och Konungen underrätte då Riksdagen vid dess nästa sammankomst om de skäl, som hindrat förslagets antagande. Finner Konungen godt någon lagfråga för Riksdagen framställa, äske Han Statsrådets och Högsta domstolens yttrande deröfver, samt meddele Sin proposition tillika med berörda yttranden åt Riksdagen, som med frågan vidare förfar, såsom i Riksdagsordningen sägs.

och kriminallag *äfvensom kriminallag för krigsmagten* och att sådan förut stiftad lag förändra och upphäfva. Ej må Konungen utan Riksdagens samtycke, och icke Riksdagen utan Konungens, någon ny lag göra eller gammal afskaffa. Frågor härom må i Riksdagens Kamrar kunna väckas och skola, sedan Lag-Utskottet deröfver blifvit hört, af Riksdagen afgöras. Beslutar Riksdagen för sin del någon ny lag eller gammal lags upphäfvande eller förändring, aflemnas förslag derom till Konungen, som inhemte Statsrådets och Högsta domstolens tankar deröfver, och, sedan Han Sitt beslut fattat, meddele Riksdagen antingen Sitt samtycke till dess åstundan eller Sina skäl att det vägra. Kan Konungen icke förr, än Riksdagen åtskiljes, fatta och meddela Sitt beslut, vare Han oförhindrad att före nästföljande riksdags öppnande förslaget ordagrant bifalla och allmän kungörelse derom utfärda. Sker det ej, anses förslaget hafva förfallit, och Konungen underrätte då Riksdagen vid dess nästa sammankomst om de skäl, som hindrat förslagets antagande. Finner Konungen godt någon lagfråga för Riksdagen framställa, äske Han Statsrådets och Högsta domstolens yttrande deröfver, samt meddele Sin proposition tillika med berörda yttranden åt Riksdagen, som med frågan vidare förfar, såsom i Riksdagsordningen sägs.

Riksdagsordningen.

§ 42 mom. 1.

Lag-Utskottet skall meddela utlåtande öfver de från Kamrarna dit hänvisade förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af *allmän* civil-, kriminal- och kyrkolag; börande under civil- och kriminallag äfven förstås de delar af krigslagar och författningar rörande krigsväsendet, som ega tillämpning till medborgare utom krigsstaten.

Lag-Utskottet skall meddela utlåtande öfver de från Kamrarna dit hänvisade förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af civil-, kriminal- och kyrkolag; börande under civil- och kriminallag äfven förstås de delar af krigslagar och författningar rörande krigsväsendet, som ega tillämpning till medborgare utom krigsstaten.

Anm. I händelse Riksdagen bifaller hvad som uti nästföljande mom. är föreslaget, bör efter orden »civil-, kriminal-» vid den slutliga redaktionen af paragrafen inflyta tillägget: »kommunal-».

2:o) *Om tillägg till § 53 Regeringsformen och § 42 Riksdagsordningen.*

Regeringsformen.

§ 53.

Lagtima Riksdag skall för ärendenas beredning tillsätta dessa Utskott: ett Konstitutions-Utskott, att väcka och upptaga frågor rörande förändringar i grundlagarne och yttranden deröfver till Riksdagen afgifva, samt att granska de i Statsrådet förda protokoll; ett Stats-Utskott, att utreda

Lagtima Riksdag skall för ärendenas beredning tillsätta dessa Utskott: ett Konstitutions-Utskott, att väcka och upptaga frågor rörande förändringar i grundlagarne och yttranden deröfver till Riksdagen afgifva, samt att granska de i Statsrådet förda protokoll; ett Stats-Utskott, att utreda

och för Riksdagen uppgifva statsverkets och riksgäldsverkets tillstånd, förvaltning och behof; ett Bevillnings-Utskott, att behandla bevillningsfrågor; ett Banko-Utskott, att öfverse bankens styrelse och tillstånd samt föreskrifter om bankoförvaltningen gifva; samt ett Lag-Utskott, att utarbета de från Kamrarna remitterade förslag till civil-, kriminal- och kyrkolagarnes förbättring.

Å urtima riksdag skola ej flera Utskott tillsättas, än som erfordras för beredning af dervid förekommande ärenden.

och för Riksdagen uppgifva statsverkets och riksgäldsverkets tillstånd, förvaltning och behof; ett Bevillnings-Utskott, att behandla bevillningsfrågor; ett Banko-Utskott, att öfverse bankens styrelse och tillstånd samt föreskrifter om bankoförvaltningen gifva; samt ett Lag-Utskott, att utarbета de från Kamrarna remitterade förslag till civil-, kriminal-, *kommunal-* och kyrkolagarnes förbättring.

Å urtima riksdag skola ej flera Utskott tillsättas, än som erfordras för beredning af dervid förekommande ärenden.

Riksdagsordningen.

§ 42 mom. 1.

Lag-Utskottet skall meddela utlåtande öfver de från Kamrarna dit hänvisade förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af allmän civil-, kriminal- och kyrkolag; börande under civil- och kriminallag äfven förstås de delar af krigslagar och författningar rörande krigsväsendet, som ega tillämpning till medborgare utom krigsstaten.

Lag-Utskottet skall meddela utlåtande öfver de från Kamrarna dit hänvisade förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af allmän civil-, kriminal-, *kommunal-* och kyrkolag; börande under civil- och kriminallag äfven förstås de delar af krigslagar och författningar rörande krigsväsendet, som ega tillämpning till medborgare utom krigsstaten.

Anm. I händelse Riksdagen bifaller hvad som uti nästföregående mom. är föreslaget, iakttagas vid den slutliga redaktionen af paragrafen, att ordet »allmän» utgår.

Hänvisning: Konstitutions-Utskottets Utlåtanden N:is 4, 5 och 9.'

Första Kammarens protokoll den 14 och den 28 April.

Andra Kammarens protokoll den 17 och den 28 April.

Från riksdagen år 1881.

1:o) *Om tillägg till § 3 Tryckfrihetsförordningen.*

Tryckfrihetsförordningen.

§ 3.

12:o) Lögnaktiga uppgifter och vrängda framställningar till allmänhetens förvillande och förledande; brotten umgällas med böter från trettio-tre riksdaler sexton skillingar till och med ett hundra riksdaler, och skriften konfiskeras.

12:o) Lögnaktiga uppgifter och vrängda framställningar till allmänhetens förvillande och förledande; brotten umgällas med böter från trettio-tre riksdaler sexton skillingar till och med ett hundra riksdaler, och skriften konfiskeras; *skolande med böter till enahanda belopp beläggas inbjudningar till deltagande uti inländskt lotteri-företag, som ej tillåtet är, äfvensom i utländskt lotteri.*

2:o) *Om ändring i Tryckfrihetsförordningen för vinnande af utvidgad frihet att anlägga boktryckeri.*

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1.

5:o) Privilegier å boktryckeri skola ej erfordras, utan stånde hvar och en fritt att, utan hinder af någon särskild författning, äldre privilegier eller något boktryckerireglemente, samt utan att vara underkastad någon skråordning, anlägga sådana tryckerier, af hvad beskaffenhet eller vidd honom tjenligt synes, *uti stad eller inom ett afstånd derifrån af högst en half mil,*

5:o) Privilegier å boktryckeri skola ej erfordras, utan stånde hvar och en fritt att, utan hinder af någon särskild författning, äldre privilegier eller något boktryckerireglemente, samt utan att vara underkastad någon skråordning, anlägga sådana tryckerier, af hvad beskaffenhet eller vidd honom tjenligt synes.

Då ett boktryckeri *sålunda* utom stad anlägges, skola, i alla mål, som boktryckningen röra, boktryckare, arbetare i tryckeriet samt der tryckta skrifter författare och utgifvare lyda under *stadens rätt*.

Den ett nytt boktryckeri inrättar
— — — — — innehåll och skrifart.

Då boktryckeri utom stad anlägges, skola, i alla mål, som boktryckningen röra, boktryckare, arbetare i tryckeriet samt der tryckta skrifter författare och utgifvare lyda under *närmaste stads rätt*.

Den ett nytt boktryckeri inrättar
— — — — — innehåll och skrifart.

§ 5.

6:o) Förbrytelser emot denna lag upptagas vid allmän underrätt i den stad, der boktryckeriet, ifrån hvilket den åklagade skriften utkommit, anlagdt är eller, på sätt 1 § innehåller, vid anläggandet anmaldt blifvit. *I Stockholm sker detta upptagande vid första allmänna underrätt; i öfriga städer, der första och andra underrätt finnas, vid den sistnämnda; akademiernas jurisdiktionsrätt, enligt deras konstitutioner, dock oförkränkt. Stämningstid vare i allt fall, ehvad tryckeriet inom eller, på sätt nyssnämnde § utstakar, utom staden är beläget, enahanda, och förhålles dermed, som, om stämningstid i staden, lag säger.* Uppstår fråga om boktryckares eller författares af en tryckt skrift tilltalande eller hörande, böra han eller de vid *sådan rätt* personligen till svars stånda, men åtnjute i öfrigt deras rättegångsförmåner, enligt allmän lag och särskilda författningar, uti allt hvad genom detta förordnande icke uttryckligen annorlunda stadgadt är.

8:o) Finner Chefen för Justitiedepartementet eller hans ombud sig befogad, att, på de grunder för kvar-

6:o) Förbrytelser emot denna lag upptagas vid allmän underrätt i den stad, der boktryckeriet, ifrån hvilket den åklagade skriften utkommit, anlagdt är eller, på sätt 1 § innehåller, vid anläggandet anmaldt blifvit. *Stämningstid vare åtta dagar, om boktryckeriet är beläget i stad, men i annat fall fjorton dagar.* Uppstår fråga om boktryckares eller författares af en tryckt skrift tilltalande eller hörande, böra han eller de vid *Rätten* personligen till svars stånda, men åtnjute i öfrigt deras rättegångsförmåner, enligt allmän lag och särskilda författningar, uti allt hvad genom detta förordnande icke uttryckligen annorlunda stadgadt är.

8:o) Finner Chefen för Justitiedepartementet eller hans ombud sig befogad, att, på de grunder för kvar-

stad å tryckt skrift, här ofvan stadgade äro, förordna eller äska, det någon skrift med qvarstad beläggas må, vare han eller det berättigad, att i *Stockholm, genom biträde af Öfverståthållareembetet, och i öfriga städer samt orterna, medelst skyndsam handräckning, som ej får vägras af den magistrat, hvarunder boktryckeriet, enligt § 1, lyder, sådan qvarstad erhålla*; börande öfver förloppet af qvarstadsförrettningen och orsakerna dertill, samt i afseende på den åklagade skriften, om och huru många exemplar då ännu finnas uti boktryckarens värjo, anteckning trefaldt författas, hvaraf den ena tillställes Chefen för Justitiedepartementet eller hans ombud, den andra magistraten och den tredje boktryckaren. Magistraten vare pliktig, att, vid ansvar såsom för embetsförsummelse, med näst afgående post, en afskrift af denna anteckning till Justitiekanslern insända. I Stockholm varde samma anteckning, genast eller sist inom nästföljande dags utgång, till Justitiekanslern aflemnad. Justitiekanslern må sedermera, i Stockholm, inom åtta dagar, och i landsorterna, allrasist inom trenne veckor, efter det qvarstaden lagd blifvit, hafva hänvist målet till vederbörlig domstol och aktor förordnat, då domstolen, sist inom åtta dagar, må pröfva, om qvarstaden skall ega bestånd. Sker det ej, och är icke qvarstad inom en månad häfven, ege boktryckare rätt, i enahanda ordning, som handräckning af magistraten till qvarstadens beläggande meddelad blifvit, att fordra

stad å tryckt skrift, här ofvan stadgade äro, förordna eller äska, det någon skrift med qvarstad beläggas må, vare han eller det berättigad, att *sådan qvarstad erhålla, medelst skyndsam handräckning, som ej får vägras, af vederbörande Konungens Befallningshafvande, Magistrat eller Kronobjent*; börande öfver förloppet af qvarstadsförrettningen och orsakerna dertill, samt i afseende på den åklagade skriften, om och huru många exemplar då ännu finnas uti boktryckarens värjo, anteckning trefaldt författas, hvaraf den ena tillställes Chefen för Justitiedepartementet eller hans ombud, den andra magistraten i den stad, hvarunder boktryckeriet, enligt § 1, lyder, och den tredje boktryckaren. Magistraten vare pliktig, att, vid ansvar såsom för embetsförsummelse, med näst afgående post, en afskrift af denna anteckning till Justitiekanslern insända. I Stockholm varde samma anteckning, genast eller sist inom nästföljande dags utgång, till Justitiekanslern aflemnad. Justitiekanslern må sedermera, i Stockholm, inom åtta dagar, och i landsorterna, allrasist inom trenne veckor, efter det qvarstaden lagd blifvit, hafva hänvist målet till vederbörlig domstol och aktor förordnat, då domstolen, sist inom åtta dagar, må pröfva, om qvarstaden skall ega bestånd. Sker det ej och är icke qvarstad inom en månad häfven, ege boktryckare rätt, i enahanda ordning, som handräckning till qvarstadens beläggande meddelad blifvit, att fordra dess brytande, hvilket icke vägras må, vid ansvar af

dess brytande, hvilket icke vägras må,
vid ansvar af embetets förlust. Che-
fen för Justitiedepartementet — —
— — — — — erhållas.

12:o) I frågor om qvarstad böra,
i sådant fall, *Konungens Befallnings-
hafvande och vederbörande magistrater*
ovägerligen och vid ansvar biträda;
dock må — — — — — inlemnad.

embetets förlust. Chefen för Justitie-
departementet — — — — —
— — — — — erhållas.

12:o) I frågor om qvarstad böra,
i sådant fall, *vederbörande Konungens
Befallningshafvande, magistrat eller
kronobetjent* ovägerligen och vid an-
svar biträda; dock må — — — — —
— — — — — inlemnad.

Hänvisning: Konstitutions-Utskottets Utlåtanden N:is 5 och 6.
Första Kammarens Protokoll den 2 April.
Andra Kammarens Protokoll den 31 Mars.

Stockholm den 3 Februari 1882.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.